

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Decimatertia. Sub metaphora Tabernaculi immaculatam Genitricis
Conceptionem ostendimus, in illa verba Daudica: Sanctificavit
Tabernaculum suum Altissimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

absque singulari mysterio David comparasse arbitror Christū vnicornio, quia sicut animal istud singulare, ea virtute præditum esse noscitur, quod cornu suo contingens aquam mortifero veneno infectam, omnem veneficam, ac morbida qualitate ab ea expellit; ita quidem Christus Dominus cornu potentie suæ maculam peccati originalis instar virus, fontem profapæ nature humane inficientem, medio sanguine suo abstergit; sed longè aliter id præstitit beatæ Virgini, quam reliquis, illam enim à culpæ originalis veneno, ne inficeretur, præseruauit, alios verò post actualement infectionem spiritali regenerationis lauacro sanat.

Cum Templi ergo huius, ac sacrosanctæ domus tanta maiestas, atq; gloria sit, vt ex prædictis copiosè liquet, quis, quæso, audebit, peccati originalis macula illud contaminare? Legimus olim Templi contaminationem factam fuisse per Antiochum, qui posuit Idolum in Templo Dei. Antiochus interpretatur: *contra curram impugnationes*, ergo immaculatam Conceptionem beatæ Virginis, quæ vehiculum fuit, & currus filii Dei, apertè nituntur ponere in hoc sacrosancto Dei templo, idolum peccati originalis, quod an mundissimo Dei templo congruat, ipsi viderint. Simile etiam quidpiam facere tentauit quondam Nicanor, sed *Iudas Machabæus linguam impij Nicanoris præcisam*, iussit particularim auribus dari; additque sacer textus: *omnes igitur cæli benedixerunt Dominum, dicentes: Benedictus, qui locum suum incontaminatum seruauit: Quæ verba meritò nobis vsurpare licebit; Gratiæ agentes Deo, & Patri Domini nostri Iesu Christi, quod sacratissimum Virginis templum à principio suæ ædificationis, vsque in æternum, & vltra impollutum, & incontaminatum semper esse voluerit. Cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum.*

Amen.

HOMILIA XIII.

Sub metaphora Tabernaculi immaculatam Dei genitricis Conceptionem ostendimus in illa verba Davidica: sanctificauit Tabernaculum suum Psalm. 43. Altissimus.

VM antiquis illis Patribus omnia in figura cō-

1. Cor. 10.

tingerent, vt docuit Apostolus, non immeritò putauerim vetus illud, ac solemne Tabernaculorum festum

vbriam, ac typum extitisse celeberrimi huius festi, quod in lege gratiæ sancta Romana colit Ecclesia in honorem sanctificationis illius tabernaculi, quod Altissimus corporaliter inhabitare dignatus est per nouem menses in eo delitescens. Refert facta scriptura, Moysen fecisse olim

Exod. 25.

antiquum illud Tabernaculum ex diuino præcepto, secundum exemplar, quod sibi in monte monstratum est: sanè Deus fabricauit hoc celebre tabernaculum Virginis secundum pulcherrimū exemplar, quod non in monte, sed in mente ab æterno præhabebat, vt & ipsa prædixit: *Ab initio, Eccles. 24. ante secula creata sum. Tria Tabernacu-*

Exod. 25.37.

la olim Deum sibi elegisse sacra commemorant eloquia; primum in deserto; secundum, quod Salomon extruxit; tertium, quod Propheta Ezechiel vidit; quæ omnia multis priuilegiis, & muneribus cumulauit. De deserti Tabernaculo ait sacer textus: *Et gloria Domini impleuit illud.*

Exod. 40.

L X X. verò vertunt: *gloria Domini repleuit illud tabernaculum.* Caldaica Paraphrasis: *gloria Domini impleuerat tabernaculum.* Pagninus: *Et repleuit illud spiritus Dei.* Hec sanè multo congruentius in beatam Virginem conuenire, nemo Catholicus negabit; Nam præterquàm spiritus Dei, tanquam in eius propriū tabernaculum descendit, cœlesti Paranympo dicente:

Pagninus.

I

Spiri-

Luc. 1.
Psalm. 109.

Spiritus sanctus superuenies in te, & virtus
Alissini obumbrabit tibi: æternas Pater
filium suum naturalem, quem ex proprio
vtero generat, vt ipse prædixit: ex vtero,
ante Luciferum genui te; in Virgine Ma-
riæ vterum transmisit, vt fortem illū ar-
matum, humani generis hostē, expugna-
turus, armis nostræ humanitatis munire-
tur.

D. Isidor. li.
15. orig. c. 10.

Memini D. Isidorum, dum explica-
ret, quid esset tabernaculum, dixisse: Ta-
bernacula tentoria sunt militum: Vnde, cum
manifestū sit, corpus, & sanguinem Chri-
sti, quem ex Genitrice sua sumpsit, arma
fuisse illi, quibus hostes suos profligauit:
ipse enim proximus passioni iam corpus
suum, & sanguinē in oblationem creuen-
tam Patri offerens, dixit: Nunc princeps hu-
ius mundi eijcietur foras: apud quidem hac
ratione beatam Virginem tabernaculum
appellauit Dauid, vt enim ait Hugo Car-
dinal. Tabernaculum fuit beata Virgo, in qua
ipse armavit se armis nostræ mortalitatis, qui-
bus contra Diabolum militauit. De secundo
autem tabernaculo legimus libr. Paralyp-
pomenon: Elegi enim, & sanctificavi locum
istum, vt sit nomen meum ibi in sempiter-
num, & permaneant oculi mei, & cor meum
ibi cunctis diebus. Tabernaculum illud Sa-
lomonem habuit ædificatorem per ma-
nus artificum, quos peritissimos quæsi-
uit ad eius fabricam; at tabernaculum
hoc Deiparæ Virginis Mariæ æterna Dei
sapientia sibi in proprium domicilium,
ac regiam aulam extruxit; & idēo maxi-
mam adhibuit curam, vt in fundamento
illius, quod fuit eius conceptio, primus
lapis, qui iaceretur, esset gratia, ne alio-
quin, si fundamentū defectuosum esset,
ædificium ruinam pateretur, aut illius pe-
riculo maneret expositum, id enim (vt so-
let) prohiberet, Dominum in eo habitare:
Nam, vt tam piē, quam eleganter dixit S.
Cyrillus Homilia habita in Concilio E-
phesino: Quis vnquam de architecto audi-
uit, quod sibi ipsi templum construxerit, & in
eo habitare prohibitus sit propter inimicum?
quasi dicat: quis vnquam artifex domum
sibi ædificauit, quam præcognouisset cō-

Ioan. 12.
Isid. vbi sup.

Hugo Card.
in eum locū
Dauidis.

2. Paral. 7.
3. Reg. 9.

S. Cyrill.
homil. 6.

tinuū deuastādam esse ab inimico? Cūm
ergo vnigenitus Dei filius, Patris sapien-
tia ædificauit sibi inhabitandum hoc sa-
cro sanctum tabernaculum, quis quæ o
sibi persuadebit, cum primum illud con-
struxit, confectum prohibitum illi fuisse
in eo habitare? Narrat sacra Scriptura de
illo Salomonis tabernaculo, ac celeberrimo
tēplo, ædificatum fuisse ex lapidibus
iam dolatis, perfectissimeque elaboratis;
quod non hominum arte, sed ex speciali
Dei miraculo, absque artificum industria
factum docuit S. Theodoretus. q. 21. vt su-
prā adnotauimus: Id procul dubio egre-
giē mihi delineat immaculatam Virgi-
nis Conceptionē, qua præ omnibus aliis
sanctis donata fuit. Hoc enim manife-
stum interest discrimen inter statuam ex
ligno, vel lapide cōfectam, & imaginem,
pennicillo depictam, quod illa non ali-
ter elaboratur, quam extrahendo, & arti-
ficiosē ab ea demendo superflua; ista verō
addendo colorem colori, & splendorem
pulchritudini; Non secus accidit beatæ
Virgini, si cum reliquis sanctis confera-
tur; illos enim diuina gratia dolauit, &
elaborauit, extrahēs ab eis peccatum ori-
ginale, ac demens antiqui serpentis infe-
ctionem: at beatam Virginem tanquam
excellentissimam imaginem, ac diuinum
tabernaculum singulari suæ omnipoten-
tiæ industria non maculam, quam nun-
quam contraxerat, auferens, aut quidquā
imperfectiōnis, cuius expertus semper fuit,
adimens, sed gratiam gratiæ superad-
dens, variis charismatum fulcimentis ex-
truxit, ac virtutum splendoribus miri-
ficē perpoliuit, & exornauit; adeo vt me-
rito ei dici possit, quod olim de Apelle
dicebatur: manum de tabula nesciūt tollere.
Refert deinde sacer Exodi textus; sin-
gulos, pro facultate vniuscuiusque ad ta-
bernaculum illud ædificandum obtulis-
se varia munera; aurum, argentum, pur-
puram, & similia. Qui autem paupertate
premebantur, captarum pilos offerebant;
itaque singulorum temporalia bona in
tabernaculi ædificationem confluēbant:
Non.

3. Reg. 6.

S. Theodor.
quæst. 21.

Exod. 35.

Non dissimiliter factum intueor in edificatione huius sacrosancti Tabernaculi: singula enim virtutes, ac celestia dona, quae in variis sanctis emicuerunt, in ornamentum huius sacrosancti tabernaculi beatæ Virginis simul confluerunt; In eam namque fides Saræ à D. Paulo laudata cumulatissimè descendit: in eam liberalitas Rebeccae, quæ non tantum seruis Abraham, sed etiam camelis potum dedit: in eam fortitudo Iudith, quæ Holofernem occidit & caput eius amputauit: prudentia Abigail, quæ veniam à Davide pro Nabale Carmelo viro suo impetrauit: in eam misericordia Raab, quæ exploratores hospitio excepit: in eam pietas, & deuotio Annæ, quæ in Templo seruentissimè orabat: in ea profunda humilitas Ruth, quæ messorum pascebat, & spicas colligebat: in eam grātudo Esther, quæ meruit sponsa esse Regis Assueri. Quid plura? uno verbo multa dicam. Eam puritas Virginum, Confessorum persequantia, Martyrum fortitudo, Anachoretarum abstinentia, ardens Apostolorum zelus, ac feruentissima Seraphinorum charitas copiosè locupletarunt. Tot hæc, ac tanta in Virginem collata celestia charismata attentè contemplanti, memoriæ occurrit pergrata illa de Ioue filio, cuius meminere Plutarchus, & Hesiodus. Finxere Poetæ illum Vulcano præcepisse, vt sceminam quandam pulchritudine, ac venustate longè antecelleret; postquam autem manum operi admouit, & quoad potuit, perfecit, loquem, & reliquos Deos deprecatus fuit, vt singuli singulas perfectiones sceminæ illi liberaliter impertirent: Pallas cōtulit fortitudinem, Minerua sapientiam, Venus pulchritudinem, Iupiter potētiam, Mercurius eloquentiam, Apollo Musicam, atq; hanc sceminam Pandorem vocitabant; hoc est, aggregationem donorum. fabulosa quidem enarratio, sed quæ te vera altius, & excellentius in Deiparam Mariam historicè conuenit; quam tres diuinæ per-

sonæ adeo locupletarūt, vt nulla vnquam virtus in sanctis omnibus præfulserit, quam in Virginem copiosius non effunderint, quod, & nomen ipsum (Marie) nō obscure præferret, quod Mare interpretatur, quia sicut (& habetur in Genesi) congregationes aquarum Dominus vocauit Maria, ita, quia Virgo erat, in quam congregationes gratiarum cœlitus confluebant, consulto eam vocauit, Mariam, quod Mare significat.

Inter alia, quæ commemorat sacra Scriptura ad Tabernaculum illud, quod Salomon ædificauit, spectantia, lucernam, & ignem coram Tabernaculo, semper extitisse, ait; quod in hoc sacrosancto Virginis tabernaculo excellentiori modo factum reperio; nam cum primum Altissimus illud excreuit, continuo in eo lucernam posuit altissimæ contemplationis, quam nec per momentum fuisse extinctam per totum vitæ illius tempus, etiam, dum somno vacaret, multa mihi suadent. Primum quod de ea aptè intelligendum venit illud Sapientie: *Inextinguibile est lumen ipsius*; & illud Cantici: *Ego dormio, & cor meum vigilat*; quod non de Sponso, sed de Sponso beata Virgine egregiè exponit Rupertus super caput 5. Cantico. sicut de ad eadē idem explicat Sanctus Bernardus serm. 51. verba illa: *Virgam vigilantem ego video*: instar Iacobi, qui dormiens contemplabatur scalam, & serm. 4. expressè, ait: *Cum dormiebat, fuisse Virginem in altiori contemplatione, quàm fuerit quicumque alius, cum vigilaret. Secundum, quod in eandem sententiam conspirant grauisissimi Theologi, Albertus Magnus, Richelius, Bernardinus Bussenf. & Canisius cum aliis modernioribus, qui lib. 1. Cuius cogitatio, cura, & voluntas omnis in lege Domini noctes, ac dies versabatur, vt etiam dormiente illa, sicut meminit Ambrosius, Maria vigilaret, & Canisius, qui frequenter in somno, aut lecta reteret, aut somno interrupta continuaret, quæ vltima verba desumpsit ex D. Ambrosio Virginibus. Tertium, quod rationes etiā*

non parum vrgentes eidem sententiæ ad-
stipulantur, quarum primam defumo ex
auctoritate D. Augustini lib. 5. contra lu-
lianum cap. 9. vbi de hominibus in statu
innocentiæ sermonem faciens, ait: *Tam
felicia erant somnia dormientium, quam vita
vigilantium*; potiori ergo ratione de beata
Virgine dici potest, somnum eius tam fe-
licem fuisse dormiendo, quam vigilan-
do: illud enim, quod perfectionis gratiæ
in illo statu communicatum est, quis ne-
gabit verisimile esse beatæ Virgini non
fuisse concessum? Deinde quia valde pro-
babile est, idq; docent grauissimi Docto-
res, beatam Virginem habuisse scientiam
infusam diuinorum mysteriorum, vt as-
serunt D. Bernardinus practica de beata
Virgine sermo. 4. artic. 1. cap. 4. & Alber-
tus Magnus lib. de beata Virgine cap. 71.
& cap. 96. & D. Antoninus 4. par. tit. 15.
cap. 17. §. 1. & capit. 18. §. 2. approbat in
hoc Alberti Magni doctrinam. Idem, &
Dionysius Richelius super caput 5. Canti-
ci: at est manifestissimum in Theolo-
gia scientiam infusam esse independen-
tem in sua operatione à conuersione ad
phantasmata, & ab operatione sensuum;
poterat ergo beata Virgo dormiens vti
illa scientia, & per actus illius dormiens
vigilare.

Ad hæc, quia, vt communis fert Docto-
rum sententia cum D. Bernardo, sermone
ad Canonicos Lugdunenses, quod alij,
licet paucissimis, est concessum, beatæ Virgini
minimè creditur fuisse denegatum: sed Salo-
moni concessum fuit, vt dormiens cor-
pore, mente vigilaret, vt docent Nicolaus
de Lyra, & Dionysius super 3. Regum, &
colligitur ex prædicto loco Regum, quia
ibi narratur, quod Salomon in somno
petiit à Domino sapientiam, postulatio
autem actus est mentis, & arbitri: Mul-
ti etiam viri sancti, & præcipuè Prophe-
tæ ex speciali dono Dei diuina mysteria
dormientes intellexerunt, vt constat ex
verbis Iob. 33. dum ait: *quando irruit sopor
super homines, & dormiunt in lectulo: tunc
aperit aures virorum, & erudit eos; instruit*

disciplina. Vnde D. Thomas prima secun-
da quæst. 113. artic. 3. ad secundum ad
ducens illud Numeror. 12. *Si quis fuerit in-
ter vos Propheta Domini per somnium, aut in
visione, loquar ad eum*, ait, in tali casu con-
seruari vltim liberi arbitrii: Ac tandem,
quia in somnis contingere potest, vt quis
mente vigilet, docuerit Abuleasis lib. 1.
Paralyt. c. 1. q. 18. Petrus Thireus de Ap-
paratu Imaginum cap. 5. Pererius lib. 2. de
obseruatione somniorum qu. 4. & Pineda
super Iob. ad c. 33. v. 15. adductis ad id testi-
monij ex Platone, & Cicrone, quibus
addo Hippocrat. lib. de Insomniis: quæ:
ergo verisimilius est id supernaturali Dei
virtute Virgini accidisse, vt nō solum vi-
gilans, sed & dormiens à contemplatione
nunquā cessaret: Immo D. Gregor Nisse-
nus super cap. 4. Cantic. vbi beata Virgo
cinnamomo comparatur, ait, hæc speciali
virtute præditam esse hanc arborem, vt si
dormientis ori imponatur, nulla se impedi
dormientem, quo minus interrogantibus re-
spondeat. Sed iam veniamus ad ignem an-
te tabernaculum non deficientem. Ade-
rat in hoc sacro beatæ Virginis taberna-
culo ardentissimus, & nunquam deficiens
charitatis ignis non solum in habitu, vt
loquuntur Theologi, sed in actu, vt potè
quæ flammigeris amoris actibus etiam
dormiens abiq; vlla intermissione æstua-
ret, vt præcitati Doctores vnanimi con-
sensu docent: Quænam modum enim an-
tiquitus (prout testantur D. Augustinus,
& D. Isidorus) in templo Veneris erat can-
delabrum contiaens mirabilem sillum
labidem nomine Abefton, qui in modū
prunæ ardentis inextinguibile lumen, &
calorem continebat; sic in sacrosancto
Virginis templo ab instanti suæ Conce-
ptionis ardentem, atq; inextinguibilem
amoris ignem constituit, in cuius figura
Deus præcepit, ne ignis vnquam defice-
ret de altari suo. Quod si de Seraphino-
rum charitate loquens, D. Dionysius de
cœlesti Hierarchia, cap. septimo: vocat
illam acutam, incessabilem, calidā sem-
per, immobilem, ac semper feruidā, haud
difficul-

D. August. 5.
cont. Iulian.
lib. 9.

S. Bernar-
din.
Albert. Ma-
gnus.

D. Antonin.

Dionys. Ric.

D. Bernard.
epist. 174. ad
Cano. Lugd.

3. Reg. 3.
Nicolaus de
Lyra.

Dionys. Carr.

Iob. 33.

D. Thom.

Num. 12.

Abulenf.

Petrus Thir.

Pererius.

Pineda.

Hippocras.

D. Aug. lib.

21 de Ciuit.

Dei.

D. Isidor.

lib. 16. Etibi.

mol.

Lenit. 6.

D. Dionys.

difficulter mihi persuadeo amorem Marianum nunquam intermissum, qui plusquam Seraphicus erat, & feruentiorem fuisse illo, adeo ut celestium spirituum amor in comparatione amoris illius, frigus, & glacies esset, quod mihi videntur significasse duo illi Cherubini, qui iuxta Mosaycam Arcam, Mariam adumbrantem, faciem, & pedes suos contegebant, quia pudebundi verecundabantur amorem suum ardore Virginis tepidiorum. Vnde eleganter D. Hieronymus, sermone de Assumptione Virginis, dixit: *Totam incandescit eam diuinus amor, ut nihil esset in ea, quod mundanus violaret affectus, sed ardor continuus, ebrietas perfructus amoris.* & D. Anselmus libr. de excellentia B. Virginis cap. 4. altitudinem huius amoris contemplans, dixit: *Superat omnes omnium rerum creaturarum amores, & dulcedines magnitudo amoris Virginis in filium suum, & dulcedinis immensitas, qua exultabat, & liquefiebat anima eius in Dominum Deum suum: sed melius omnibus sponfus ardentibus lampadibus Virginis amorem comparauit: Lampades eius, lampades ignis, atque flammarum. originale hebraum legit: flamma Dei, id est, maxima; consuevit enim Scriptura, quae maxima sunt, Dei appellare; ut Psalm. 35. Montes Dei, id est, maximi, Symmachus vertit: Impetus eius, Impetus ignei, quia sicut ignis subiectus turribus, ac fortissimis hostium arcibus, solo eas aequat; ita charitatis ignis, quo beatissima Virgo ab instanti luxu Conceptionis exarsit, Demones deterruit, ac omnes peccati originalis insidias longe à se propulsauit.*

Porro, quia si singula quaeque illius Templi, ac Tabernaculi Salomonis stylo prosequi tentassem, in infinitum abiret oratio; diuisionem illius solum attingam; fuisse typicum illud Tabernaculum in tres partes diuisum, sacra referunt eloquia. Prima. Atrium vocabatur, quae pars erat externa. Secunda, Sancta. Tertia, Sancta sanctorum nominabatur.

Totidem quidem partibus constare hoc sacrosanctum Virginis templum, haud difficile erit ostendere. Prima, erat externa corporis species, quae Atrio respondebat. Secunda, illa, in qua appetitus sensitiuus sedem habebat, quae per locum, qui Sancta dicitur, praefigurabatur. Tertia erat pars superior, ubi ratio, & lex diuina dominabatur, quae inferiorem semper in officio continebat. in prima ergo parte, mira effulgebant interioris sanctitatis indicia, de qua Dauid: *Omnis gloria eius filiae Regis ab intus: lux tamen, quae interioris latebat, foris quidem radiabat, ut eleganter descripsit D. Ambrosius his verbis: Nihil torum in oculis Virginis, nihil in verbis proax, nihil in actu inuerecundum; non gestus fractior, non incessus solutior, non vox petulantior, in qua corporis species simulacrum fuerit mentis, figura probitatis.* His consonant, quae D. Damascenus tam pie, quam eruditè, dixit: *Quoniam modo honestissimum tuum, o Virgo, incessum exprimas; quoniam modo amictum? quoniam modo oris tui venustatem? senilem in iuuenili corpore prudentiam? honestus vestitus, mollitiem omnem, ac luxam fugiens, gressus honestus, ac sedatus, mores seueri, atque hilaritate temperati, sermo iucundus ex leni animo progredies.* Haec clarissimi hi duo Patres, ex quibus haud obscure colligitur, quale fuerit huius tabernaculi Atrium, & vestibulum, ut enim dixit D. Ambrosius libr. 1. offic. cap. 14. *Bona domus in ipso vestibulo debet agnosci, lux intus posita foris luceat.* Secunda Mosayci Tabernaculi pars, quae, sancta, dicebatur, secundam quoque Virginis partem rectè adumbrabat, portionem scilicet inferiorem, seu concupiscibilem, nam licet concupiscentiam, quae in nobis regnat, Diuus Paulus ad Romanos, vocauerit peccatum, quia stimulat ad illud. in Virgine tamen, quae omni peccati fomite caruit, minimè peccati, sed sanctitatis nomenclaturam meretur. Tria quidem fuerunt valdè preciosa in secunda illa parte Tabernaculi Mosayci: Candelabrum, Mensa, Altare Thimiamatis,

Psalm. 44.

D. Ambros. orat. 1. de Natiuit.

D. Damasc.

Ad Rom. 7.

L 3 quibus

Exod. 25. 37.

D. Hieron.

D. Anselm.

Cant. 3.

Psalm. 35.

Symmachus.

3. Reg. 6.
ad. Heb. 9.

quibus opponuntur tria, quæ in nostro appetitu reperiuntur; caliginosæ tenebræ, Esuriens importuna, pestiferi halitus. Aduersus tenebras, Candelabrum; aduersus esurientem mensa; aduersus pestiferum halitum Altare Thymiamatis suauissimū odorem exhalans: at in appetitu Virginis minimè hæc tria mala nostra, sed tria preciosa per tria ille adumbrata, bona reperiuntur; Erat enim in ea aureum rationis, fulgentissimumque fidei Candelabrum, & quidem cum esset *Mulier amicta sole*, tenebræ eam comprehendere non poterant; *quæ enim societas lucis ad tenebras?* Appetitus deinde Virginis terrena hæc nunquam esuriuit: vnde

2. Cor. 6.

D. Bernard.

Bernardus lib. 7. de Beneficiis cap. 26. *Accipe, quemadmodum in mente hominum cupiditates hient semper, & possant? Virginis appetitus non esuriebat, nihil præter Deum poscebat, nihil expetebat terrenum: Dei mensa, Dei dulcissimis epulis satiebatur; quidni satiat a Virgo viueret, quæ propositum semper ante oculos habebat Panem propositionis, qui è caelo descendit? Tandem quamuis humanus noster appetitus pestiferos emittat cogitationum halitus, Auerno Lacui similes, de quo Maro lib. 6.*

Maro lib. 6.

Spelunca alta fuit, vastoque immanis hiatu Scrupea, tuta lacu nigro, nemorunq; tenebris,

Quam super haud vlla poterant impunè volantes

Tendere iter pennis; talis sese halitus atris

Faucibus eructans supera ad conuexa ferebat;

Vnde locum Graij dixerunt nomine, Auernum.

Virginis tamen affectus, Altare fuit cœlestis Thymiamatis suauissimum semper odorem emittens; vt satis clarè indicauit sponsus, componens illam cum *Virgula fumi ex aromatibus myrrhe, & thuris, & vniuersi pulueris pigmentarij*. Aptā quidem comparatio Virginis, & virgula fumi in eius Conceptione, nam quæ admodum illa pastillo igni admoto, recta, & semper odorifera ascendit, &

Cant. 3.

nec minimam ignis scintillam secum fert; non secus beatissima Virgo, quamuis ex progenitoribus igne peccati originalis adultis, processerit, nullam tamen illius scintillam secum tulit, sed instar virgulæ fumi aromatici nunquam non recta, aut non odorifera extiit. Tertiam deinde Tabernaculi partem, sanctam sanctorum, diximus esse, per quam egregiè adumbrari autumo superiorem portionem animæ Virginis, quæ cum prius mente, quàm ventre conceperit sanctum sanctorum, ac totius sanctitatis fontem, potiori iure, quàm locus ille veteris Tabernaculi, sancta sanctorum nominari meretur. In eo tamen elucet mira proportio, huius spiritualis Tabernaculi ad illud corporale, & inanimatum, quod sicut in interiori parte illius duo erant Cherubini, in quibus Deus sedere dicebatur, ve loquitur Dauid: *Qui sedes super Cherubin*, eratque ibi Arca Testamenti foris, atque intus auro contexta; non dissimiliter in superiori Virginis parte, duo Cherubini erant; intellectus scilicet, ac voluntas, qui velocissimis alis præditi in Deum incessanter intendebant; & sicut Cherubini versos semper habebant vultus in Propitiatorium; ita intellectus, & voluntas Deiparæ Deum ipsum propitiationis fontem incessanter adeo respiciebant, vt ab eius cognitione, & amore, ipsa etiam dormiente, nec per momentum se auerterent, vt supra læe ostendimus.

Psalm. 98.

Tandem id, quod de tertio Tabernaculo dicere à principio, pollicitus sum, omnia de mira Virginis sanctitate dicta egregiè confirmat.

Hoc ergo tertium Tabernaculum fuit illud, quod vidit Ezechiel, de quo sacra Scriptura ait: *omnes fines eius in circuitu* Ezech. 43 *sanctum sanctorum est*. Caldaica Paraphrasis: *omnis terminus eius per circuitum, sanctum sanctorum est*. Vatablus vertit: *circ. Vatablus cumposita quoque versus sacra, sancta sunt*. Si ergo Deus ita sollicitus fuit, vt ea, quæ circuireat Tabernaculum, sancta essent,

CORDE

Jerem. 31.

nonne illa, quæ circulo sui yteri circum-
dedit Deum: Ieremia dicente: *famina*
circumdabit virum; oportebat, vt sancta
semper, & immaculata fuisset? Si enim
Deus inanimati Tabernaculi puritatis
tam sollicitam curam gessit, quanto illa
sollicitiorem credendum est gessisse erga
custodiam animati tabernaculi Matris
suæ: Concludo igitur, quod cum sanctū
idem sit, quod mundum, atque purum,
seu absque terra, certè cum beata Virgo,
sancta sanctorum fuerit, non solum pec-
cati malitia, sed, & fomitis turpitudine
ad peccatum instigantis omnino carue-
rit. Etenim, cum experientia compertum
sit, quod quantumuis pecus herbam de-
palcas, iterum illa virefcit, & ramuscu-
los mittit, quia radix intacta mansit:
certè si in beata Virgine mansisset ra-
dix peccati, quæ est fomes ad illud insti-
gans, ne utiquam totam suam vitam abs-
que peccato veniali traducere potuisset,
vt verè traduxisset sanctum Concilium
Tridentinum docet, quia manente ra-
dice, semper herba repullulat, germinat,
& iterum, atque iterum virefcit: Vnde e-
legantè D. Bernardus excellentiam fan-
ctificationis huius sacri Tabernaculi B.
Virginis contemplan, dixit: *Ego puto,*
quod copiosior gratia sanctificationis in ea de-
scenderit, quam in alijs in vtero sanctificatis,
que totam vitam eius immunem ab omni
peccato efficeret; quod nemini in natis mu-
lierum credimus esse donatum. Hæc ille, &
D. Ioannes Damascenus, postquam Vir-
ginem appellarat Dei Tabernaculum,
ac templum animatum, subdit: *Cedant*
Moyfis, & Salomonis Tabernaculum, viuo,
& ratione prædico; sed & nos insuper
addimus: cedant huic Tabernaculo præ-
stantissima Romanorum ædificia; ce-
dant antiquorum Mausolea, cedant
regales Principum aulae, cedant superba
palatia Mælayco, aut Corinthio opere
fabrefacta; cedat tandem huic stupendo
Tabernaculo cœlestium orbium, & vni-
uersæ mundialis machinæ celeberrima
structura; quia, si ad illius ædificationem

supremus opifex digitos admouit, iuxta
illud Davidis: *opera digitorum tuorum, quæ*
tu fundasti; in huius constructionem bra-
chii sui omnipotentiam exhibuit, Virgi-
gine ipsa, dicente: *fecit mihi magna, qui*
potens est. & *fecit potentiam in brachio suo.*
Cui sit honor, & gloria in sæcula sæculor-
um. Amen.

Psalms. 138.

Luc. 1.

Ibid.

HOMILIA XIV.

Ostenditur Dei Genitricis Conceptio-
nem minime esse regulandam, aut
metiendam eadem mensura, qua
reliquorum omnium Conceptio re-
gulatur, in eadem Dauidica ver-
ba: Sanctificauit Tabernaculum psalm. 45.
suum Altissimus.

DEVS Optimus Maxi-
mus omnipotentia
sua magnitudinem,
ac supremum om-
nium dominium
mundo ostentandi
gratia, consulo per-
multa operari voluit supra totum ordi-
nem naturæ, & communem legem gra-
tiæ, vt non obscure inde omnibus inno-
tesceret, tanquam supremum legistato-
rem, ac naturæ & gratiæ Conditorem
eius leges, ac iura, prout sibi libuisset, sol-
uere, ac impunè irrumpere posse. Soli
quidem, & Lunæ à principio creationis
mundi hæc eis noscitur imposita, &
promulgata lex, vt incessanter circulati
tramite mouerentur, in quo valde dif-
ferentabantur ab alijs planetis stationarijs,
& retrogradis, vt Astrologorum mo-
re loquar: Dei tamen mandato sol, & lu-
na steterunt; Iosue 10. *Et sol decem lineis*
retrocessit, in signum longioris vitæ, quæ
Deus Ezechia concedebat. Contra na-
turæ cursum est, animalia articulata
vocem.

Ios. 12.

4. Reg. 20.

Conc. Trid.

sess. 6. Can.

23.

D. Bernard.

in ser. de na-

tiuit. Virg.

D. To. Dam.

orat. 1 de

nat. Maria.